

felt 7 - mid. 29

Innleveret i høringssmøte 13.03.2019

18/1546-3
701

Boatnan
Innkommiet

13 MARS 2019

Finnmárkkummissiuvdnii
Finnmárkkommissiuvdnii
13.03.19, Deatnu

Finnmárkkummissiuvdnii

Dieđáhus

Badje-Deanu Siida dieđita dákkobokte álbmoga várás ahte galgá máhcahuvvot ja dovddastuvvot dat oktasaš oamastan- ja hálddašanvuoigatvuođa iežamet eatnamiidda ja čáziide mat eahpevuoiggalaččat ja koloniála válldi bokte mis rivvejuvvojedje dolin.

Min doaibmaguovllus lea álbmot sihke sámi ja báikkálaš riekteáddejumi mielde ja maiddá álbmot- ja álgoálbmotrievtti bokte ja oktogeavaheami, hálddašeami ja ássama bokte duháhiid jagiid badjel huksen eahpikaehtes oktasaš oamastan- geavahan- ja hálddašanvuoigatvuođaid guovllu eatnamiidda, čáziidde ja luondduriggodagaide.

Badje-Deanu Siidda guovllu álbmot ii leat goassige skenken, vuovdán dahje earálahkai addán eret iežas vuoigatvuođaid, eatnamiid, čáziid ja luondduriggodagaide eai ge earát go báikkálaš álbmot leat geavateami, ássama ja oktogeavateami bokte duháhiid jagiid badjel huksen oktasaš vuoigatvuođaid dáidda eatnamiidda, čáziidde ja luondduriggodagaide. Nu de lea čielggas ahte ii oktage eará álbmot, joavku dahje ásašus sáhte oamastit ja hálddašit min guovllu. Min oktoávkástallan luondduin duháhiid jagiid lea ealihan min álbmoga gitta otná beaivái ja dat duođašta ahte mii leat geavahan buot luondduriggodagaide ceavzilit ja jierpmálaččat ja dat čájeha maiddá ahte mii leat ávkástallan buot guovllu luondduriggodagaide mii dárbbášuvvo eallimii.

Badje-Deanu Siidda gáibáduš ii rihko makkárge iešguđetlágan rivttiid maid earkilolbmot, bearrašat, sogat, báikegottit ja álbmot leat huksen guhkes áigge geavateami ja sámi rivttiid bokte. Dát rievttit leat oktiibuot vuodđun min oktasaš oamastanvuoigatvuhtii ja oamastan-geavahan- ja hálddašanriekti gullá oktasaččat álbmogii. Mis lea ovddasfástáduš ja geatnegasvuohta báikkálaš iešmearrideami bokte dáid rivttiid nannet ja gutnejahtit báikkálaš olbmuide, bearrašiid, sogaide ja álbmogii buorin. Doaibmaguovllus gávdnojit maiddá guovllut gos earáin ge leat oamastanvuoigatvuođat ovttaš Badje-Deanu Siidda álbmogin ja Badje-Deanu Siida dáhttu gutnejahtit dán oktasaš oamastan- ja geavahanvuoigatvuođa ja ovttašráđiid gávdnat čovdosiid guovlluiguin gos dákkár oktasaš oamasteapmi lea.

Mii čujuhit maid ILO-soahpamuš 169`ii ja namuhat erenoamážit artihkkal 14 dán oktavuodas gos earret eará čuožžu ahte: «Dáid álbmogiid vuoigatvuohta oamastit ja hálddašit eatnamiid main sii árbevieru mielde ássat, galgá dohkkehuvvot. Go dilálašvuohta dan gáibida, de galget doaimmaid bokte maiddá sihkarastit dáid álbmogiid vuoigatvuođa geavahit eatnamiid gos sii eai ása iehčaneaset muhto maid sii leat árbevieru mielde geavahan birgejupmái ja árbevirolaš doaimmaide».

Mii eat buvttet duođaštusaid go duoštusat mat kommissiuvnnas jo leat čájehit áibbas čielgasit ahte lea nu mo mii dás muitalat. Mii oaivvildat maid ahte dat lea baicca stáhta, gonagas dahje FeFo

mat galget duođaštit ahte mii eat leat vuoiggalaš riekteguoddit iežamet eatnamiin. leža eat eaHPit vuoigatvuođaideamet.

Badje-Deanu Siidda doaibmaguovlu; Buollángoikkas Juovvájároaivái ja das Lávvosaijávriide ja das njuolga Deanu Šáldái Sieiddájohnjálbmái ja das njuolga nuorttas gielddarájá duohkái ja das máttás gielddarájá mielde gitta riikkarájá duohkái ja dasto riikkarájá mielde gitta Buollángoikkii. Dát ráját leat sullasaččat ja sáhttet heivehuvvot go mii gulahallat ránjásiiddaiguin. Muhto dát čájeha ankke oalle bures makkár guovllus mii gáibidat oktasaš oamastanvuoigatvuođaid.

Badje-Deanu Siida lea autonoma ja iešheanálaš ásaHus mas vuođđu lea álbmotčoahkkinmearrádusat juohke gilis min doaibmaguovllus. Mii fuomášahttit ahte eai leat guovllu gilisearvvit mat gáibidit vuoigatvuođaid, muhto min guovllu álbmot.

Badje-Deanu Siida ávžžuha dákkobokte Finnmárukukommišuvnna dohkkehít sámi riekteáddejumi, geavaheami ja árbevieruid ja maiddái dohkkehít ahte guovllu álbmogis lea oktasaš oamastan-, hálddašan- ja geavahanvuoigatvuođat iežamet eatnamiidda.

Badje-Deanu Siidda bealis, 13.03.19

Beaska Niillas

Til Finnmarkskommisjonen

Melding

Badje-Deanu Siida melder med dette på vegne av folket at vi må tilbakeført og anerkjent den kollektive eier- og forvaltningsrett til våre land- og vannområder som urettmessig og på kolonialt vis har blitt oss frarøvet for lenge siden.

I vårt virkeområde har befolkningen på grunnlag av både samisk og lokal rettsoppfatning, folkeretten og urfolksretten med sin enerådende bruk, forvaltning og beboelse over tusenvis av år uomtvistelig opparbeidet kollektive rettigheter til å eie, bruke og forvalte vårt land, vann og våre ressurser.

Folket i Badje-Deanu Siidas område har aldri gitt bort, solgt eller på annen måte gjort seg av med sine rettigheter, sitt land, sitt vann eller sine ressurser og ingen andre en det lokale folk har opparbeidet seg kollektive rettigheter til å eie, bruke og forvalte vårt land, vann og våre ressurser. Det er således klart at ingen andre folk, grupper eller institusjoner har rett til å eie eller forvalte vårt område. Vår enerådende bruk over tusenvis av år har holdt liv i vårt folk helt fram til i dag og dette viser at vi har brukt alle naturens ressurser klokt og bærekraftig og det viser at vi har brukt alle ressurser i naturen som vi har trengt til å leve.

Badje-Deanu Siidas krav gjør ingen inngripen i rettigheter som enkeltmennesker, familier, slekter, bygder og folket har opparbeidet seg gjennom sin bruk. Disse rettighetene er i sum selve grunnlaget for våre kollektive rett til å eie, bruke og forvalte våre områder. Det er vårt ansvar og vår plikt å utøve lokal selvbestemmelse og å styrke og løfte disse rettighetene til det beste for enkeltmennesker, familier, slekter og folket. I vårt virkeområde finnes det områder der også andre har kollektive eierrettigheter sammen med Badje-Deanu Siidas befolkning og vi vil anerkjenne disse felles eier- og bruksrettighetene og søker samarbeid for å finne best mulig felles løsninger i slike områder.

Vi vil også spesielt vise til ILO-konvensjon 169 artikkel 14 der det står at: *«Vedkommende folks rettigheter til eierskap og besittelse av de landområder der de tradisjonelt lever, skal anerkjennes. Når forholdene tilsier det, skal det treffes tiltak for å sikre vedkommende folks rett til å bruke landområder der de ikke er de eneste som lever, men som de tradisjonelt har hatt tilgang til for sitt livsopphold og sin tradisjonelle virksomhet».*

Vi vil per dette tidspunkt ikke komme med bevisførsel til vårt krav da bevisene Finnmarkskommisjonen allerede besitter helt klart viser at vårt krav er rettmessig. Vi mener det heller er stat, konge eller FeFo som må bevise at vi ikke er rette rettighetshavere i og på vårt eget land. Selv betviler vi ikke våre egne rettigheter.

Badje-Deanu Siidas virkeområde; Fra Buollángoika til Juovvajároaivi, derfra til Lávvosajávrrit, derfra til Sieddájohnjálbmi, derfra rett øst til dagens kommunegrense, derfra følges dagens

kommunegrense helt til riksgrensen, derfra etter riksgrensen til Buollángoika. Disse grensene er på det nåværende tidspunkt omtrentlige og vi vil justere etterhvert som vi samarbeider med våre nabosiidaer. Men det gir et godt bilde av området vi fremmer kollektivt eiendomsrettighetskrav.

Badje-Deanu Siida er en autonom og selvstendig institusjon som har grunnlag i folkemøter i hver bygd i vårt virkeområde. Vi gjør derfor oppmerksom på at det ikke er bygdelagene som krever rettigheter, men bygdenes folk i felleskap.

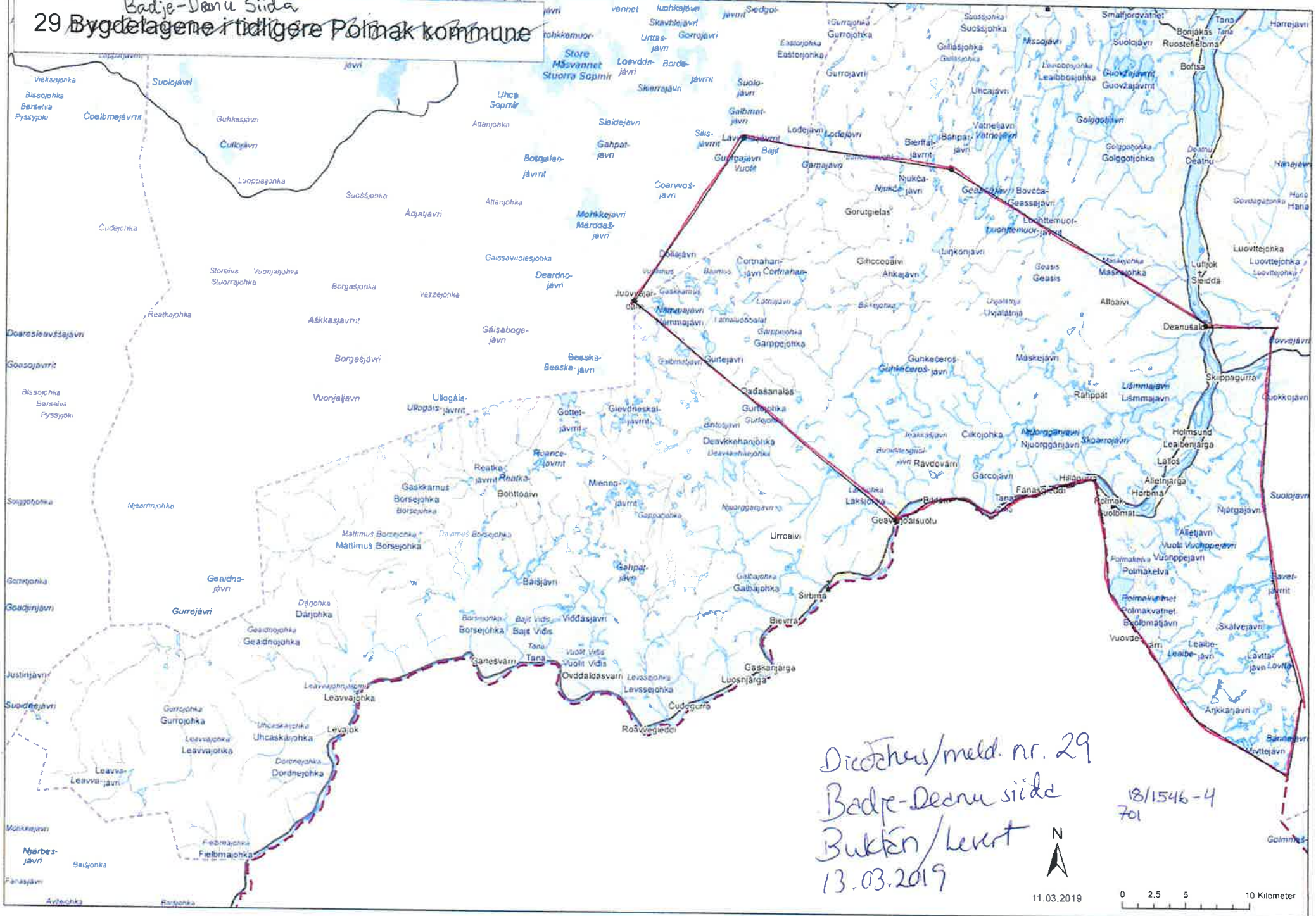
Badje-Deanu Siida oppfordrer med dette Finnmarkskommisjonen om å akseptere samiske rettsoppfatninger, bruksformer og tradisjoner til folkets utmarksbruk i de ovenfornevnte områder, og med bakgrunn i dette anerkjenne at befolkningen i disse områdene har kollektiv eiendoms- og bruksrettigheter til våre landområder.

Badje-Deanu Siidda bealis, 13.03.19

Beaska Niillas

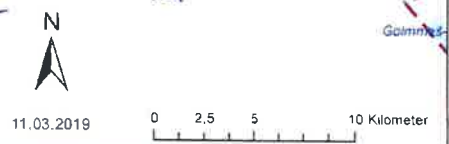
Badje-Deanu Siida

29 Bygdelagene i tidligere Polmak kommune

Dictehus/meld. nr. 29
 Badje-Deanu siida
 Buktén/Levst
 13.03.2019

18/1546-4
 701

11.03.2019

Fra: Beaska <beaskaniillas@gmail.com>
Sendt: onsdag 13. mars 2019 17.03
Til: Finnmarkskommisjonen (postmottak)
Kopi: Tormod Nilsen; Unni Jernsletten; Jorunn Alice Sottinen; Erlend Eide 2
Emne: Divvjuvvon dieđáhus - Badje-Deanu Siida
Vedlegg: Badje-Deanu Siidda dieđátus komišuvdnii - Divvojuvvon.pdf
Kategorier: Arkivert i Websak 18/1546-5

Buorre komišuvdna.

Čájehan komišuvnna gulahallančoahkkimii 13.03.19.

Lea okta smávva meattáhus dan doaibmaguovllu ektui. Dál lea divvojuvvon ja lasituvvon "Lemetgur`oaivi" dan čilgetusas. Muđui leat maid dat iešguđet guovlluovddasteaddjit ja Badje-Deanu siidda lahttut lasituvvon dieđátusa lohppii.

/

Viser til kommisjonens høringsmøte 13.03.19.

Det er en korrigering angående Badje-Deanu Siidas virkeområde i meldingen.

Det er korrigert og "Lemetgur`oaivi" er tilføyd i meldingen. Ellers er bygdenes/områdenes representanter tilføyd i slutten av dokumentet.

Kopija dán e-poasttas manná maid Badje-Deanu Siidda lahttuide.

Kopi av denne e-posten går også til Badje-Deanu Siidas medlemmer.

Dearvvuođaiguin

Beaska Niillas

Jođiheadji

Badje-Deanu Siida

Finnmárkukommišuvdnii

Diedáhus

Badje-Deanu Siida dieđita dákkobokte álbmoga várás ahte galgá máhcahuvvot ja dovddastuvvot dat oktasaš oamastan- ja hálddašanvuoigatvuođa iežamet eatnamiidda ja čáziide mat eahpevuoiggalaččat ja koloniála válldi bokte mis rivvejuvvojedje dolin.

Min doaibmaguovllus lea álbmot sihke sámi ja báikkálaš riekteáddejumi mielde ja maiddái álbmot- ja álgoálbmotrievtti bokte ja oktogeavaheami, hálddašeami ja ássama bokte duháhiid jagiid badjel huksen eahpikeahates oktasaš oamastan- geavahan- ja hálddašanvuoigatvuođaid guovllu eatnamiidda, čáziidde ja luondduriggodagaide.

Badje-Deanu Siida guovllu álbmot ii leat goassige skenken, vuovdán dahje earálahkai addán eret iežas vuoigatvuođaid, eatnamiid, čáziid ja luondduriggodagaide eai ge earát go báikkálaš álbmot leat geavateami, ássama ja oktogeavateami bokte duháhiid jagiid badjel huksen oktasaš vuoigatvuođaid dáidda eatnamiidda, čáziidde ja luondduriggodagaide. Nu de lea čielggas ahte ii oktage eará álbmot, joavku dahje ásahus sáhte oamastit ja hálddašit min guovllu. Min oktoávkástallan luondduin duháhiid jagiid lea ealihan min álbmoga gitta otná beaivái ja dat duođašta ahte mii leat geavahan buot luondduriggodagaide ceavzilit ja jierpmálaččat ja dat čájeha maiddái ahte mii leat ávkástallan buot guovllu luondduriggodagaide mii dárbbasuvvo eallimii.

Badje-Deanu Siida gáibáduš ii rihko makkárga iešguđetlágan rivttiid maid earjilolbmot, bearrašat, sogat, báikegottit ja álbmot leat huksen guhkes áigge geavateami ja sámi rivttiid bokte. Dát rievttit leat oktiibuot vuodđun min oktasaš oamastanvuoigatvuhtii ja oamastan-geavahan- ja hálddašanriekti gullá oktasaččat álbmogii. Mis lea ovddasfástáduš ja geatnegasvuohta báikkálaš iešmearrideami bokte dáid rivttiid nannet ja gutnejahtit báikkálaš olbmuide, bearrašiid, sogaide ja álbmogii buorin. Doaibmaguovllus gávdnojit maiddái guovllut gos earáin ge leat oamastanvuoigatvuođat ovtas Badje-Deanu Siida álbmogin ja Badje-Deanu Siida dáhttu gutnejahtit dán oktasaš oamastan- ja geavahanvuoigatvuođa ja ovtasrádiid gávdnat čovdosiid guovlluiguin gos dákkár oktasaš oamasteapmi lea.

Mii čujuhit maid ILO-soahpamuš 169`ii ja namuhat erenoamážit artihkkal 14 dán oktavuodas gos earret eará čuožžu ahte: *«Dáid albmogiid vuoigatvuohta oamastit ja hálddašit eatnamiid main sii árbevieru mielde ássat, galgá dohkkehuvvot. Go dilálašvuohta dan gáibida, de galget doaimmaid bokte maiddái sihkkarastit dáid albmogiid vuoigatvuođa geavahit eatnamiid gos sii eai ása iehčaneaset muhto maid sii leat árbevieru mielde geavahan birgejumái ja árbevirolaš doaimmaide».*

Mii eat buvttu duođaštusaid go duoštusat mat kommišuvnnas jo leat čájehit áibbas čielgasit ahte lea nu mo mii dás muitalat. Mii oaivvildat maid ahte dat lea baicca stáhta, gonagas dahje FeFo

mat galget duođaštit ahte mii eat leat vuoiggalaš riekteguoddit iežamet eatnamiin. leža eat eahpit vuoigatvuođaideamet.

Badje-Deanu Siidda doaibmaguovlu; Buollángoikkas Juovvájároaivái ja das Lávvosaijávriide ja das Lemetguroaivái ja das njuolga Deanu Šáldái Sieiddájohnjálmái ja das njuolga nuorttas gielddaráj á duohká ja das máttás gielddaráj mielde gitta riikaráj á duohká ja dasto riikaráj á mielde gitta Buollánguikii fas. Dát ráj á leat sullasaččat ja sáhttet heivehuvvot go mii gulahallat ráj ásiiddaiguin. Muhto dát čájeha aŋkke oalle bures makkár guovllus mii gáibidat oktasaš oamastanvuoigatvuođaid.

Badje-Deanu Siida lea autonoma ja iešheanálaš ása hus mas vuođđu lea álbmotčoahkkinmearrádu s at juohke gilis min doaibmaguovllus. Mii fuomášahttit ahte eai leat guovllu gilisearvvit mat gáibidit vuoigatvuođaid, muhto min guovllu álbmot.

Badje-Deanu Siida ávžžuha dákkobokte Finnmárukukommišuvnna dohkkehit sámi riekteáddejumi, geavaheami ja árbevieruid ja maiddá i dohkkehit ahte guovllu álbmogis lea oktasaš oamastan-, hálddašan- ja geavahanvuoigatvuođat iežamet eatnamiidda.

Beaska Niillas - Fanasgietti ja biras ovddasteaddji
Badje-Deanu Siidda jodiheaddji

Muđui leat dát olbmot Badje-Deanu Siidda stivrras:
Tormod Nilsen - Horpmá, Gárdat, Árbanaŋjohka ja Hedeguohpeguovlluid ovddasteaddji
Unni Ursin Jernsletten - Skiippagurguovllu ovddasteaddji
Jorunn Alice Sottinen - Álleŋjárguovllu ovddasteaddji
Erlend Eide - Buolbmátguovllu ovddasteaddji